

знижували врожайність за лімітованих умов вирощування, що пояснюється їх високою стійкістю проти несприятливих чинників навколишнього середовища. Серед ліній найвищі показники гомеостатичності за урожайністю проявили лінії пшениці м'якої ярої – 'Еритроспермум 21–16' (Ном = 37,15), 'Еритроспермум 22–03' (Ном = 31,55), 'Еритроспермум 21–24' (Ном = 25,15) та твердої – 'Тор-

деїформе 15–42' (Ном = 47,60), 'Леукурум 19–07' (Ном = 44,38), 'Леукурум 21–18' (Ном = 43,59).

Отже, виділено селекційні лінії пшениці м'якої ярої підвищеного адаптивного потенціалу – 'Лютесценс 21–51', 'Лютесценс 21–14', 'Еритроспермум 21–16' та твердої ярої – 'Леукурум 21–18', 'Леукурум 21–19', 'Леукурум 20–05' в умовах Лісостепу України.

УДК 631.563:633.854.78

Бобер А. В., к. с.-г. н., доцент кафедри технології зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва ім. проф. Б. В. Лесика

Кобезький С. Г., магістр, **Дерев'янчук І. В.**, **Зінченко О. О.**, студенти
Національний університет біоресурсів і природокористування України
e-mail: bober@nubip.edu.ua

ГОСПОДАРСЬКО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ НАСІННЯ СОНЯШНИКУ ЗАЛЕЖНО ВІД ОСОБЛИВОСТЕЙ ГІБРИДУ ТА УМОВ ЗБЕРІГАННЯ

Соняшник є основною олійною культурою в Україні. Значення соняшнику, як олійної культури в Україні і світі все більше зростає. Це пояснюється цінними харчовими якість культури, а також високим рівнем технологій вирощування і значною економічною доцільністю, як на внутрішньому ринку, так і за межами України. В сучасних умовах господарювання збільшення об'ємів виробництва олії з соняшнику можливе в більшій мірі через впровадження нових гібридів адаптованих до конкретних умов вирощування. Під час зберігання життєдіяльність насіння соняшнику змінюється в порівнянні з первинними якість, через фізіологічні процеси, що змінюють технологічні показники якості та втрачається маса. Через це питання вивчення впливу особливостей гібриду та умов зберігання на господарсько-технологічні показники якості насіння соняшнику є доволі актуальною темою.

Мета роботи полягала в дослідженні впливу особливостей гібриду та умов зберігання на формування та збереженість господарсько-технологічних показників якості насіння соняшнику.

Дослідження проводилися протягом 2023–2024 рр. у ННВЛ «Переробки продукції рослинництва» кафедри технології зберігання, переробки та стандартизації продукції рослинництва ім. проф. Б. В. Лесика НУБіП України із насінням соняшнику гібридів 'НС Сумо 007' (контроль), 'НС Сумо 556', 'Субаро', 'Бонд', 'НК Бріо' вирощеним в умовах СТОВ «Злагода» Ніжинського району, Чернігівської області. Насіння соняшнику досліджуваних гібридів зберігали за двох температурних режимів: 1. Зберігання у зернохранищі з нерегульованим t режимом (контроль); 2. Зберігання в охолоджену стані (t 0 + 5°C). Тривалість зберігання насіння соняшнику стано-

вила 12 місяців. Встановлено, що за комплексом господарсько-технологічних показників якості в умовах СТОВ «Злагода» Ніжинського району, Чернігівської області найбільш конкурентоспроможними виявилися гібриди соняшнику 'НС Сумо 007', 'Бонд' та 'НК Бріо'. Найвищими показниками урожайності відзначилися гібриди соняшнику 'Бонд' – 3,4 т/га та 'НК Бріо' – 3,3 т/га. Проміжне місце за показником урожайності належало гібридам 'Субаро' та 'НС Сумо 007' – 3,2 т/га. Нижчим показником господарської урожайності характеризувався гібрид 'НС Сумо 556' – 3,4 т/га. Вищі показники виходу олії з гектара показав гібрид соняшнику 'Бонд' – 1849,6 кг/га. Найменші показники виходу олії з гектара належали гібриду 'Сумо 556' – 1512,0 кг/га. Проміжне місце за показниками виходу олії з гектара посіву належало гібридам 'НС Сумо 007' – 1747,2 кг/га, 'НК Бріо' – 1729,2 кг/га та 'Субаро' – 1651,2 кг/га. Вміст білка в насінні соняшнику серед досліджуваних гібридів становив від 15,1% до 18,4%. Вищим вмістом білка і виходом його з гектара посіву характеризувалися гібриди 'НК Бріо' та 'НС Сумо 556' – 580,8 кг/га та 552,0 кг/га відповідно. Найменший показник виходу білка з гектара належав гібриду 'НС Сумо 007' – 483,2 кг/га. Проміжне місце за виходом білка з гектара посіву належало гібридам 'Бонд' – 516,8 кг/га та 'Субаро' – 502,4 кг/га.

Суттєвих відмінностей щодо зміни якісних показників насіння соняшнику серед досліджуваних гібридів під час зберігання нами не виявлено. Проте гібриди 'НС Сумо 007' та 'Бонд' демонстрували кращі показники для виробництва олії протягом 12 місяців зберігання. Зміни показників якості насіння значною мірою залежали від умов та тривалості зберігання.